

Sygn. akt: I C 55/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Krośnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Krzysztof Kukła
Protokolant:	Sek. sądowy Anna Guzik

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2019 r.

sprawy z powództwa M. K. (1) i M. K. (2)

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę kwot po 30.000 zł

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda M. K. (1) kwotę 30 000 zł (trzydzieści tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie płatnymi od dnia 10 grudnia 2018 do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddała;

III. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda M. K. (1) kwotę 5134 zł (pięć tysięcy sto trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

IV. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda M. K. (2) kwotę 30 000 zł (trzydzieści tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie płatnymi od dnia 10 grudnia 2018 do dnia zapłaty;

V. w pozostałym zakresie powództwo oddała;

VI. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda M. K. (2) kwotę 5134 zł (pięć tysięcy sto trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt I C 55/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 7 czerwca 2019 r.

Pozwem z dnia 08 stycznia 2019 r. powodowie M. K. (1) oraz M. K. (2) wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. kwot odpowiednio po 30 000 zł z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie płatnymi od dnia 04 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty. Powodowie wnieśli również o zasądzenie na ich rzecz od pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powyższego powodowie podali, iż w dniu 06 października 2018 r. w miejscowości R. doszło do wypadku komunikacyjnego wskutek którego śmierć poniósł ich brat M. K. (3). Sprawca wypadku objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem w zakresie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Powodowie wskazali również, iż śmierć brata negatywnie wpłynęła na ich życie, bowiem stanowił on dla nich oparcie w różnych sytuacjach już od najmłodszych lat będąc dla nich przyjacielem. Dodali, iż nie mogą pogodzić się z jego stratą.

W dalszej części pozwu powodowie wskazali, iż dochodzona przez nich kwota jest uzasadniona okolicznościami sprawy oraz praktyką w tego rodzaju postępowaniach. Uzasadnili również termin żądanych odsetek.

W odpowiedzi na powyższe pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz od powodów kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swe żądania pozwany, nie kwestionując wprawdzie więzi emocjonalnej łączącej powodów ze zmarłym tragicznie ich bratem jak również wystąpienia u nich bólu i tęsknoty po jego śmierci, wskazał, iż ma miejsce szereg okoliczności deprecjonujących ich roszczenia. Zaznaczył, że nie występuje automatyzm wprowadzający obowiązek obligatoryjnego przyznania zadośćuczynienia w tego typu sytuacjach stąd też jego konkluzja, iż żądania powodów są nieuzasadnione.

W dalszej części uzasadnienia pozwany zarzucił, iż powodowie posiadają własne rodziny, które otoczyły ich wsparciem i miłością po śmierci brata. Zaznaczył, iż wskutek tego, że również ich brat posiadał własną rodzinę, więzi uczuciowe pozwanych ze zmarłym nieco osłabły bowiem centrum interesów życiowych dla nich wszystkich okazało się odrębne. Zarzucił również, iż zmarły brat dla powodów nie był też ostatnim żyjącym członkiem rodziny oraz że nie podjęli oni nadto leczenia psychiatrycznego, jak też psychologicznego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 06 października 2018 r. w R. doszło do wypadku drogowego, w którym zginął brat powodów M. K. (3). Sprawca rzonego wypadku objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej przez pozwanego (nr polisy: (...) -2018).

Zmarły brat był dla powodów osobą wyjątkową. Łączyły ich szczególne więzi emocjonalne. Wskutek nieobecności ojca powodów ze względu na stałą pracę w delegacji oraz częstej nieobecności matki z powodu pracy na roli i w gospodarstwie domowym, M. K. (3) miał do spełnienia względem powodów szereg obowiązków. Sprawował nad nimi szeroko pojętą pieczę, szczególnie wobec najmłodszego z braci, którego odprowadzał do szkoły, odrabiał z nim lekcje, uczył podstawowych umiejętności.

W okresie dorastania zmarły wraz z powodem M. K. (1) wspólnie spędzali czas, wyjeżdżając na mecze czy też okolicznościowe imprezy. Był również dla niego wsparciem oraz pomocą w podejmowaniu, nieraz trudnych, decyzji życiowych. Zmarły również bezinteresownie pomagał mu na różnych płaszczyznach. Wskutek choroby córki niejednokrotnie odwoził ją na badania, czy też pożyczał bratu środki finansowe na podróż, nigdy nie żądając ich zwrotu. Niejednokrotnie też pomagał mu w domu, bowiem będąc z zawodu malarzem, potrafił wykonać wiele użytecznych prac domowych, co też czynił względem powoda. W szczególności pomoc ta przejawiała się na płaszczyźnie elektronicznej, bowiem zmarły M. K. (3), pomimo braku wykształcenia w tym zakresie, przejawiał zdolności do tego typu czynności. Zmarły pomagał mu również w pracach polowych. M. K. (3) stale zachęcał brata do wspólnych spotkań. Zawsze pozostawali w kontakcie. Przyczynił się również do uzyskania pracy przez powoda, którą wykonuje do chwili obecnej. Powód M. K. (1) dobrze pamięta dzień wypadku brata i jak sam twierdzi nigdy go nie zapomni. Śmierć tę przeżył bardzo traumatycznie. Do dziś nie jest w stanie uwierzyć w to co się stało. Jest z tego powodu nerwowy i rozkojarzony oraz przyjmuje leki uspokajające. Wprawdzie nie skorzystał ze zwolnienia chorobowego po śmierci brata jednak nie uczęszczał w okresie powypadkowym do pracy, bowiem wykorzystał zaległy urlop wypoczynkowy. Zmarły M. K. (3) był dla powoda przyjacielem.

Dla drugiego z powodów a to M. K. (2) zmarły M. K. (3) również był osobą wyjątkową. Nieznaczna, dzieląca ich, różnica wieku powodowała, iż zawiązała się pomiędzy nimi wyjątkowo bliska relacja. Razem chodzili do szkoły, na zakupy czy też do kościoła. Razem wybierali się na wyprawy rowerowe, mecze a w późniejszym okresie również różnego rodzaju wydarzenia towarzyskie, czy też wycieczki górskie. Gdy powód M. K. (2) odbywał służbę wojskową czy przebywał w szpitalu zmarły często go odwiedzał. Z racji tego, iż zaczął on wcześniej pracować zawsze wspierał brata M. środkami finansowymi. Niejednokrotnie finansował również powodowi i jego rodzinie różnego rodzaju wyjścia towarzyskie tylko dlatego, że chciał być z nimi. Spędzali ze sobą wiele czasu. Przebywali ze sobą podczas wszystkich świąt oraz innych uroczystości. Wskutek tego, iż powód co do zasady mieszka w domu rodzinnym a zmarły M. K. (3) bardzo często odwiedzał swych rodziców, spotykali się wspólnie. Działo się tak w zasadzie raz w tygodniu. Zmarły zabierał również dzieci powoda na basen. W następstwie wyuczonego zawodu powód pomagał bratu w pracach budowlanych natomiast ten drugi odwdzięczał się pomocą w zakresie elektroniki. Wszystkie możliwe prace wykonywali wspólnie. Bracia nigdy nie kłócili się ze sobą darząc się bezgranicznym zaufaniem i pomocą. Tak jak w przypadku młodszego brata M., zmarły M. K. (3) zorganizował M. K. (2) pracę.

Powód M. K. (2) dramatycznie wspomina dzień wypadku. Moment powzięcia wiedzy o śmierci brata oraz obecność na miejscu zdarzenia odbiły się w psychice powoda niezwykle negatywnie i nieodwracalnie. Z tego powodu miewa koszmary oraz cierpi na nadciśnienie tętnicze. Przyjmuje leki przepisane od kardiologa.

Powodowie, tak jak i reszta rodziny zmarłego M. K. (3) nie mogą pogodzić się z jego odejściem. Obaj nader traumatycznie przeżyli jego śmierć. Nie są w stanie swobodnie mówić o tym wydarzeniu. Często odwiedzają grób brata oraz miejsce nieszczęśliwego zdarzenia. Często też płaczą z tego powodu.

Powodowie zgłosili pozwanemu szkodę pismem z dnia 08 listopada 2018 r. w formie elektronicznej, gdzie wezwali go m.in.: do wypłaty kwot po 35 000 zł na ich rzecz z tytułu doznanej krzywdy spowodowanej śmiercią brata w rzeczonym wypadku komunikacyjnym, zakreślając tym samym termin na spełnienie żądań w terminie 30 dni od otrzymania powyższego pisma.

Decyzją z dnia 03 grudnia 2018 r. pozwany nie przyznał powodom żadnej kwoty z tytułu zadośćuczynienia z doznaną krzywdę. Wskazał przy tym, iż roszczenie z tego tytułu przysługują jedynie członkom najbliższej rodziny, stąd też nie widzi podstaw do przyznania żądanych przez nich kwot.

Dowody:

- odpis skrócony aktu zgonu M. K. (3) nr (...) USC M. (k. 10);
- odpis notatki urzędowej K. K. z dnia 06 października 2018 r. (k. 11);
- odpis skrócony aktu urodzenia nr 1805011/ (...) USC C. (k. 12);
- odpis skrócony aktu urodzenia nr 867/77 USC K. (k. 13);
- odpis zgłoszenia szkody z dnia 08 listopada 2018 r. (k. 14);
- odpis pisma pozwanego z dnia 03 grudnia 2018 r. (k. 16-17);
- akta szkody nr (...) (k. 25);
- zeznania świadka M. K. (4) (k. 39);
- przesłuchanie powodów (k. 39-40).

Dowody z dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym w aktach szkodowych nie budzą wątpliwości Sądu co do ich wiarygodności i rzetelności. Nie były też kwestionowane przez strony.

Zeznania świadka M. K. (4) zasługują na wiarę w całości, bowiem są logiczne, spójne i pokrywają się z treścią dokumentów. Również zeznania powodów są zgodne z powyższymi zasadami. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż tragiczna śmierć M. K. (3) miała oraz ma nadal negatywne oddziaływanie na życie nie tylko powodów ale i całej jego rodziny. Złożone zeznania oraz sposób ich dokonania należy uznać za wiarygodne i szczerze.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie co do zasady w całości.

Podstawa prawna odpowiedzialności strony pozwanej za skutki wypadku, w którym śmierć poniósł M. K. (3), wynika z odpowiedzialności gwarancyjnej za sprawcę zdarzenia, który był ubezpieczony z tytułu ubezpieczenia OC w (...) (art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Dz. U. nr 124, poz. 1152 z późn. zm.), zaś powodowie, jako najbliżsi członkowie rodziny zmarłego (bracia), mają prawo domagać się od pozwanego z tego tytułu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c.

Zgodnie bowiem z treścią powyżej wskazanego przepisu Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Zdaniem Sądu bezsporną okolicznością jest to, iż powodowie należeli do najbliższej rodziny względem zmarłego M. K. (3). Konstatacja ta potwierdza wyrażone w doktrynie stanowisko wskazujące, iż uprawnionymi do żądania kompensaty na podstawie art. 446 § 3 i 4 k.c. są jedynie najbliżsi członkowie rodziny zmarłego. Jest to krąg węższy niż krąg osób bliskich, jednak nie należy ustalać go jedynie za pomocą więzi małżeńskich czy pokrewieństwa. Powodowie do takiego kręgu bezspornie należą.

Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesienia szkody majątkowej, a jego celem jest kompensacja doznanej krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym jego sytuacji.

Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, która nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Jedynie rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na jego umiarkowany wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny i materialny pokrzywdzonego. Przesłanka "przeciętnej stopy życiowej" społeczeństwa ma charakter uzupełniający i ogranicza wysokość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawiać zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego rozmiar (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2012, IV CSK 416/11).

Rozmiar krzywdy podlegającej kompensacie na podstawie art. 446 § 4 k.c. mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem jego odejścia (np. nerwicy, depresji), rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy oraz wiek pokrzywdzonego (wyrok SA w Lublinie z dnia 18 października 2012 r., sygn. akt I ACa 458/12).

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest to, iż dnia 06 października 2018 r. doszło do wypadku drogowego w R., wskutek którego śmierć poniósł brat powodów M. K. (3). Bezsporna jest również podstawa odpowiedzialności strony pozwanej jako ubezpieczyciela. Stąd też pozostałą kwestią do ustalenia jest wysokość dochodzonego roszczenia przez powodów.

W oparciu o zgromadzony materiał dowodowy w sprawie oraz podane wyżej orzecznictwo oraz podstawy prawne, należy uznać, wbrew twierdzeniom pozwanego, iż roszczenia powodów są zarówno adekwatne jak i uzasadnione.

Powodowie bowiem uczynili zadość swym obowiązkom procesowym poprzez wykazanie, iż ponieśli szeroko rozumianą krzywdę wskutek śmierci M. K. (3).

Zmarły był dla powodów starszym bratem, stąd też miał na nich ogromny wpływ na każdym polu życia. Wykonywał wzorowo swe obowiązki z powyższym związane, poprzez odprowadzanie braci do szkoły czy opiekowanie się nimi pod nieobecność rodziców. W latach dorastania razem spędzali czas, wychodząc na mecze, spotkania okolicznościowe czy też organizując wyprawy rowerowe. Mieli wspólne pasje oraz zainteresowania. W dorosłym życiu M. K. (3) pomagał braciom na wielu płaszczyznach, również finansowych. Nigdy nie oczekiwał rekompensaty swego działania a nawet zwrotu udzielonych środków. Stanowił dla nich wsparcie, osobę do której zawsze można udać się po różnorakie wskazówki. Dbął on też o ich przyszłość, na co wskazuje pomoc w znalezieniu pracy. Był dla nich niewątpliwie przyjacielem.

Zeznania świadek M. K. (4) oraz powodów wskazują na to, iż nie pogodzili się oni do chwili obecnej ze śmiercią brata. Powyższe okoliczności oraz fakt, iż stale pielęgnują pamięć o zmarłym M. K. (3), implikują uznanie, iż powodowie bardzo negatywnie przeżyli śmierć brata stąd też należy się im zadośćuczynienie z dochodzonego tytułu.

Przyznanie zadośćuczynienia oraz ustalenie jego wysokości należy do wyłącznego uznania sądu. Zwrot użyty przez ustawodawcę w art. 445 § 1 kc zakreślający „odpowiedniość” zadośćuczynienia jest pojęciem nieostrym, niedookreślonym. Jednak można stwierdzić za Sądem Najwyższym, iż zadośćuczynienie musi przedstawiać wartość ekonomicznie odczuwalną, z drugiej zaś strony powinno być utrzymane w rozsądnych granicach (wyrok SN z dnia 10 marca 2006 r., IV CSK 80/05, OSNC 2006/10/175).

Zdaniem Sądu kwota pieniężna dochodzona przez powodów jawi się jako adekwatna bowiem jest odpowiednim ekwiwalentem wobec cierpień jakich doznali. Ponadto kwota powyższa mieści się w rozsądnych granicach i będzie odczuwalna dla powodów. Dlatego orzeczono jak w punktach I i IV wyroku.

Odsetki ustawowe za opóźnienie w obu przypadkach zostały zasądzone na podstawie art. 481 § 1 k.c. od dnia 10 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty. Bowiem zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia i kosztów leczenia ma charakter zobowiązania bezterminowego, toteż przekształcenie go w zobowiązanie terminowe może nastąpić w wyniku wezwania wierzyciela skierowanego wobec dłużnika do spełnienia świadczenia (art. 455 k.c., wyrok SN z dnia 22 lutego 2007 r., I CSK 433/06, LEX nr 274209). Zakład ubezpieczeń ma obowiązek spełnić świadczenie w terminie 30 dni od zgłoszenia szkody (art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Dz.U. z 2015 r., poz. 1844 z późn. zm.). Szkada została zgłoszona w dniu 09 listopada 2018 r. (data zarejestrowania sprawy przez pozwanego). W sprawie nie zaszły żadne okoliczności, które skutkowałyby koniecznością wydłużenia terminu załatwienia sprawy przez ubezpieczyciela. Zatem w dacie 10 grudnia 2018 r. strona pozwana pozostawała w opóźnieniu stąd też zasądzenie odsetek ustawowych od tej daty jest zasadne. Dlatego należało oddalić powództwo w tym nieznacznym zakresie (pkt II i V wyroku).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc. Jako że powództwo wniesione przez powodów zostało uwzględnione co do zasady w całości należy orzec zwrot kosztów procesu na ich rzecz od pozwanego.

Na koszty procesu poniesione przez powodów składa się opłata sądowa od pozwu w kwocie po 1 500,00 zł, koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową w kwocie po 3 634,00 zł (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz.U. z 2015 r., poz. 1804) co daje razem łączną kwotę po 5 134,00 zł (pkt III i VI wyroku).

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)